

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 104. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700593058608/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

se vor Tid, saa maa det være sandt uafhængige, adelige Gemytter, der lære den offentlige Mening Respect – thi Respect mangler overalt.»

Det kunde jeg ikke sige meget imod, men jeg fandt nu Anledning til at hentyde til Hazardspillet og tilføie, at ved det blev man ikke istand til at indgyde den offentlige Mening Respect.

Han svarede: «*Que voulez vous, mon ami, das Leben bedarf Cayennepfeffers um geniessbar zu werden.*» Efter et Øiebliks Pause tilføiede han: «Desuden maa De vide, at naar jeg taler om Mænd, der skulle lære Mængden Respect og herske i Landet, saa tør jeg ikke tænke paa mig. Jeg har intet Fædreland. I Tydskland er og bliver jeg en Holstener, naar danske Fyrstes Undersaat, og i Danmark er jeg en Tydsker. Gik det efter mit Hoved, saa skulde det komme til en Revolution imorgen – – men om Forladelse, De er Dansk, skjøndt De saa overbærende bringer mig til at glemme det Nei, Spillet – velat, det er min Lidenskab, det er mit Liv, jeg tilstaaer det. Men, siden vi ere paa det Capitel, vil jeg dog en for alle Gange bede Dem troe, at det hverken er Vinding eller Tab, der egentlig virker paa mig. Jeg kan have min Glæde af et heldigt, genialt eller inspireret *coup*, selv om det gaar ud over mig selv. Der er Nogen i den djævelsk skønne Lykke, som hver Aften er mig lige nyt. Hvilken anden Kvinde er en saadan Hex?»

Dette var den mest uforbeholdne Samtale, vi nogensinde havde haft om ham selv, en Samtale, der viste mig ham baade som begavet og ærgjerrig og i visse Maader zerrissen. Men, sært nok, det skulde vise sig, at den Mening, han vistnok med fuld Oprigtighed havde udtalt om sig og sit Forhold til Spillet, netop ikke var rigtig, og at en Katastrophe derved blev foranlediget.

Udpaa Foraaret gjorde vi igjen en Bjergreise og tilbragte Efteraaret og Vinteren i et Par sydtyske Residens- og Universitetssteder, og først det følgende Efteraar kom vi til Paris. Hvad fra vor Ophold der overveiede paatrængte sig min Erindring, et Grevens Forhold til den unge *de Potter*, med hvem vi her fornyede Bekjendtskab.

Overfor ham bekræftede det sig ikke, at Grev Fritz havde Glæde af et heldigt, genialt eller inspireret *coup*, selv om det gik ud over ham selv. De to unge Mænd kom strax i et spændt Forhold til hinanden som Rivaler overfor Lykkesgudinden. Der blev svagt yntet om, at *de Potter* levede paa en større Fod, end hans Faders Midler tillode; men saalænge en Fremmed i Paris bevarer Skinnen og betaler sin

Æresgæld, har et saadant Rygte Intet at betyde. Desuden bar *de* Potter, skjøndt han ikke længer var saa frisk, som da jeg første Gang saae ham, et umiskjendeligt Præg af en loyal, aaben Charakter. Han og Grev Fritz lignede egenlig hinanden noget, maaskee især formedelst deres fælles Forskjellighed fra Franskmandene. Begge vare blonde, *de* Potter lidt mere *foncé*, med et gyldent-brunt Skjær i Haaret. Ogsaa var hans Haar krøllet, medens Grevens var glat, hans Pande var idealere og mere poetisk, og ved Siden af ham syntes Grev Fritz's mere methodiske, tyske Natur at træde frem. Dette hidrørte vistnok tildels fra, at Greven overfor *de* Potter blev fornem og viste en aristokratisk *morgue*; thi det lille *de* foran hans Rivals Navn blev ikke anerkjendt som adeligt, og dette syntes undertiden at trykke *de* Potter og forcere ham frem.

Efterhaanden antog deres Spil Udseendet af en Duel, en langvarig Duel, omkring hvilken man sluttede Kreds, og en saadan seig, dyb Lidenskab omhyllede Begge, at, som en Franskmand sagde, Døden syntes at ligge ved Enden af den korteste Pung. Jeg kunde Intet gøre for at afværge en mulig Fare og var selv saa dæmonisk dragen til, at jeg ikke havde min Dømmekraft til fuld Raadighed. Sandt at sige, var Lykkesgudinden tillige repræsenteret af en jordisk Kvinde, en af Dattidens berømte Skuespillerinder. Hun tillod sine «udvalgte Venner» at spille i hendes Salon, og hun var saa langt fra at gøre sig nogen Fordel deraf, at hun endog satte sig i store Omkostninger ved sin Gjæstfrihed. Men hvo der vandt, gjorde hende en betydelig Foræring, og den Tabende vilde ikke lade hende mærke, at han havde lidt Skade paa sin Evne til at være opmærksom. De store Summer, hvorom Grev Fritz og *de* Potter spillede, kunde gaae frem og tilbage imellem dem med ligelig afvexlende Lykke og dog efterlade en Formue i hendes Hænder.

Hvis nogensinde en jordisk Kvinde kunde synes at repræsentere Lykkens Gudinde, saa var det hende med hendes Marmorbuste, overordenlig skønne Arme, blege Teint og flammende sorte Øine, hvori der ikke var anden Sjæl end den, Mænds Phantasi vilde lægge deri. Saaledes dømte jeg, naar jeg saae paa hende; men anderledes var det, naar hun saae paa mig. Hvorfor skal jeg nægte det? I Førstningen var jeg forelsket. Den Slags Hvirvel, hvori et Menneske ikke bryder sig om næste Dag, betog mit Sind. Hun indbød mig til at besøge sig en Formiddag. Hun laa endnu i Sengen, laa ligesom til Stads, i et rigt